

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

İYİ ARAŞTIRMA UYGULAMA İLKELERİ

İYTE'nin Araştırma Vizyonu ve Misyonu

İYTE, gezegenin refahı için araştırmada ve eğitimde mükemmelliğe ulaşmayı amaçlar. Hedefimiz, yüksek motivasyona sahip ve yaratıcı araştırmacılar tarafından işbirliği içinde yapılan şeffaf ve etik kurallara uygun araştırmalar sayesinde yeni bilgi üretmektir.

İYTE kendini, araştırma dürüstlüğü, yönetim ve etik açısından (İYTE Etik İlkeleri ve Etik Kurulu Yönergesi) en yüksek standartları sağlarken istisnai nitelikte araştırma yapmaya adanmıştır. Hedefimiz, işbirliğini ve araştırma bulgularımızın çoğaltılmasını teşvik eden kapsayıcı, erişilebilir bir araştırma ortamı yaratmaktır. Araştırma ve eğitim çalışmalarımızda farklılaşma ve uluslararasılaşmaya büyük değer vermekte ve desteklemekteyiz.

Bu İyi Araştırma Uygulama İlkeleri belgesinde ana hatlarıyla belirtildiği üzere İYTE, iyi araştırma pratiklerini teşvik eder ve geliştirmeyi amaçlar. Araştırma dürüstlüğüne olan bağlılığımız, araştırma vizyonumuzun, stratejimizin, operasyonel planlarımızın, kaynak tahsisinin ve performans değerlendirmemizin vazgeçilmez bir yönüdür.

Frascati'nin araştırma tanımı (Frascati El Kitabı) bilgiyi geliştirmek için hem yenilikçi hem de sistematik çabalar üzerine kuruludur ve insanlık, kültür ve toplum hakkında içgörü kazanmayı ve mevcut bilgi için yeni uygulamaların tanımlanmasını içerir. Araştırma ve deneysel geliştirme (Ar-Ge) temel araştırma, uygulamalı araştırma ve deneysel geliştirme olarak üç temel etkinliği kapsar.

Temel araştırma, belirli bir uygulama söz konusu olmaksızın, öncelikle olguların ve gözlemlenebilir gerçeklerin altında yatan temel ilkeler hakkında yeni bilgiler edinmek için deneysel veya teorik çalışmalara odaklanır. Uygulamalı araştırma ise öncelikle belirli pratik amaçlara veya hedeflere ulaşmak için yeni bilgiler edinmek üzere yürütülen özgün bir incelemedir. Deneysel geliştirme, yeni malzemeler, ürünler veya cihazlar üretmek; yeni süreçler, sistemler ve hizmetler uygulamak veya mevcut olanları önemli ölçüde iyileştirmek için araştırma veya pratik deneyimlerden elde edilen mevcut bilgilerden yararlanan yöntemsel çalışmaları içerir. Ar-Ge, özel Ar-Ge birimlerinde yürütülen resmi etkinlikleri ve diğer birimlerdeki gayri resmî veya dönemsel Ar-Ge etkinliklerini kapsar.

Bu kapsamda İYTE:

- i) Araştırmacıların kendilerinden beklenen normlara, inançlara ve davranışlara uymaları; etik kurallara uygun araştırmayı teşvik eden ve araştırma dürüstlüğü kültürünü geliştiren bir araştırma ortamını sürdürmeleri için güçlü kılmaya,
- ii) Araştırmacılara, araştırma etiği ve dürüstlük eğitiminin yanı sıra kariyerleri boyunca becerilerini geliştirmeleri için eğitim, öğretim ve mentörlük fırsatları sağlamaya,
- iii) Doğası ne olursa olsun (dijital, fiziksel, insan, hayvan veya çevre) araştırmanın sürdürülebilirliğini sağlamaya,

- iv) Araştırma uygulamalarının ve kültürünün, uygunluğunu sağlamak için düzenli olarak gözden geçirmeye

dair bağlılığını beyan eder.

İyi Araştırma Uygulamaları Belgesinin Hedefleri

Bu İyi Araştırma Uygulamaları İlkeleri Belgesi, personel, öğrenciler ve diğerleri (misafir araştırmacılar, emeritus personel ve iştirakçiler gibi) dahil olmak üzere İYTE'ye bağlı tüm bireyler için beklenen davranış standartlarını özetlemektedir. Bu kılavuz ilkeler, İYTE için araştırma etkinliklerinde yer alan veya bu etkinlikleri destekleyen bireyler için de geçerlidir.

Etik veya benzeri onay gerektiren etkinliklerin de bu belgede belirtilen kılavuz ilkelere uyması beklenir. Aynı şekilde, diğer tüm etkinlikler de geçerli yasal, düzenleyici ve mesleki veya konuya özgü en iyi uygulama gerekliliklerine uygun olmalıdır.

Bu ilkeler, araştırmacıların:

- İletişimde dürüst, profesyonel, samimi, titiz, şeffaf ve açık olmaları,
- Adil davranmalarını ve eşitliğe saygı göstermeleri,
- Fiili ve olası çıkar çatışmalarından kaçınmalarını veya bunları uygun şekilde bildirmeleri ve yönetmeleri,
- Katılımcı, denek, kullanıcı veya yararlanıcı olarak araştırmaya dahil olan herkese (örneğin insanlar, hayvanlar, çevre, kültürel nesnelere) özen ve saygı göstermeleri,
- İYTE'nin veya diğer ilgili yasal kuruluşların tüm yasal, idari ve etik kurallarına saygı göstermelerini.

gerektirir.

Kişisel olarak tanımlanabilecek veya ticari olarak hassas bilgiler için uygun gizlilik gözetilerek, araştırma yöntemleri, bulguları, çıktıları ve verileri inceleme, tartışma, paylaşım, ek analiz ve yeniden kullanım için erişilebilir olmalıdır (İYTE Açık Erişim Politikası). İYTE, araştırmayla ilgili verilerin zamanında ve uygun şekilde paylaşılması için muhafaza edilmesini ve yönetilmesini talep eder.

Araştırmacıların bu kuralları anlaması ve bunlara uyması önemlidir. Eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık, taciz ve zorbalık, sağlık ve güvenlik konulu diğer ilgili üniversite yönergeleri de araştırmacılar tarafından bilinmeli ve bunlara uyulmalıdır. Bu ilkelerin veya araştırma ile ilgili yönetmeliklerin ihlali, Üniversite'nin Araştırmada Suistimal İddialarını Soruşturma Prosedürü (İYTE Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi) veya Öğrenciler için Akademik Suçlar Prosedürü (İYTE Öğrenci Disiplin Soruşturması Rehberi) kapsamında incelenir.

Araştırmaya Dahil Olan Tarafların Sorumlulukları

İYTE'nin İdari Organları ve Görevleri

- i) Senato, Üniversitenin akademik politikasını belirler ve akademik işleyişi yönetir. Öğrenme, öğretme, araştırma ve değerlendirme alanlarında yenilikçiliği ve en iyi uygulamaları teşvik eder.
- ii) Araştırma Direktörlüğü, Üniversite'deki araştırma ve bilgi alışverişi etkinliklerini geliştirir ve canlı tutar, Üniversite'nin misyonuyla tutarlı kültürleri ve etkinlikleri teşvik eder. Araştırmacıların gelişimiyle ilgili iyi uygulamaları teşvik eden ve bunları paylaşan eylemlerde bulunur.
- iii) Araştırma Direktörlüğü, risk yönetimi de dahil olmak üzere araştırma yönetimi ve dürüstlüğünün tüm yönlerine yönelik politikaları oluşturur ve yönetir. Araştırma Etik Kurulu iyi uygulamaları teşvik eder ve kusurlu davranışların gereğini yapar. Rektöre bu konuda raporlar sunar.
- iv) İnsan denekler, dokuları veya verileri ile hayvanları içeren tüm araştırma projeleri ve etkinlikleri Etik Kurul tarafından incelenmeli ve onaylanmalıdır. Kurulun politika oluşturma ve gözetim konusunda sorumlulukları vardır ve dışarıdan etik onay gerektiren tüm girişimlere onay vermek konusunda yetkilidir. (İYTE Etik İlkeleri ve Etik Kurulu Yönergesi)

Araştırmaya Katılan Bireyler:

- i) Dahili olarak finanse edilenler de dahil olmak üzere her araştırma projesinde, proje için İYTE'ye karşı sorumlu olan bir kişi belirlenmiş bulunmalıdır. Bu kişi genellikle projenin sorumlu araştırmacısı veya araştırma yapan öğrencinin İYTE üyesi olan danışmanıdır.
- ii) Araştırma programlarına veya projelerine kayıtlı öğrenciler de dahil olmak üzere her araştırmacının görevi, bu ilkelere uygun olarak araştırma yapmak, şeffaflık ve profesyonellikle hareket etmektir.
- iii) Dekanlar, bölüm başkanları ve diğer ilgili personel başta olmak üzere akademik yöneticiler, çalışanlarının ve öğrenci araştırmacılarının bu ilkeler uyarınca en yüksek araştırma dürüstlüğü, etik ve yönetim standartlarına uymalarını sağlamak ve araştırmada şeffaflık ve mesleki dürüstlük kültürünü geliştirmekle sorumludur. Bölümler ve fakülteler, çalışanlarına ve öğrencilerine yönelik oryantasyon prosedürlerinde bu ilkelere değinmelidir. Akademik yöneticiler, araştırmacılarının bu ilkeler ile ilgili uygun gözetim, yönlendirme ve talimat almaları için proaktif olmalı ve mentorluk sağlamalıdır.
- iv) Sorumlu araştırmacılar ve belirlenmiş liderlik veya yönetim rollerine sahip diğer bireyler de araştırma uygulamalarında şeffaflığı ve mesleki dürüstlüğü teşvik etmelidir. Bu, özellikle araştırma suiistimali veya zorbalık ve tacizle ilgili olanlar olmak üzere, bireylerin endişelerini dile getirmelerini sağlamak için yürürlükte olan prosedürler hakkında etkili bir şekilde iletişim kurmayı içerir. Sorumlu araştırmacılar, erken dönem araştırmacılarının¹ uygun yönetim, yönlendirme ve eğitim almaları için koruyucu önlemler almalıdır. (Bkz. Danışmanlıkta İyi Uygulama İlkeleri)

¹ "Kariyerinin başındaki araştırmacı" tipik olarak, genellikle en yüksek akademik derecesini (doktora veya eşdeğeri) tamamladıktan sonraki ilk birkaç yıl içinde, araştırma kariyerinin erken aşamalarında olan bir kişiyi ifade eder.

- v) Araştırmada görev alan öğrencilerin danışmanları, öğrencilerinin bu ilkelere uymalarını sağlamakla yükümlüdür. Danışmanlarının etik inceleme başvurularında uygun yardımı almalarını ve araştırmaya rehberlik eden etik ilkeler konusunda tavsiye almalarını sağlamak özellikle öğrenci danışmanlarının görevidir. Danışmanlar, öğrencilerinin bu ilkelere uygun olarak araştırma yapmaları için kesintisiz yardım (eğitim dahil) almalarını sağlamaktan sorumludur. Ayrıca, öğrencileri ihtiyaç duyabilecekleri destek veya eğitime yönlendirmelidirler.
- vi) Araştırmacılar için ileriye dönük tedbirli olmak ve temel araştırma becerileri, araştırma dürüstlüğü ve etik konularında uygun eğitimi almak önemlidir. Araştırmacılar, belgede yer alan kuralları anlamalı ve bunlara uymalıdır.

İyi Araştırma Uygulamaları İlkeleri ile İlgili Pratik Kılavuzlar

İYTE'nin sponsorluğu altında araştırma yapan araştırmacılar için bu ilkelere uymak zorunludur. Bu, İYTE'ye bağlı olan ve belirli araştırma çalışmalarını yürütmek için kurumun sponsorluğundan yararlanan araştırmacıları, ekipleri veya projeleri kapsar. Sponsorluk, mali destek, tesislere erişim, işbirliği fırsatları veya bağlı kişi veya grupların araştırma etkinliklerini kolaylaştıran ve destekleyen diğer kaynakları içerebilir. Bu ilkelere aykırı davranan araştırmacılar hakkında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesi ve İYTE Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi uyarınca disiplin uygulamasına gidilebilir. Aşağıdaki istisnalar dikkate alınır:

- i) Bir öğrencinin araştırma ilkelerinin ihlali suçlamalarıyla karşı karşıya olan daha büyük bir ekibin üyesi olduğu durumlarda soruşturmayı yürütmek için öğrenci Akademik Suçlar Prosedürleri (burada açıklanan gerekli disiplin cezası ve komiteler) uygulanacak ve öğrenci bu prosedürler kapsamında yürütülen yaptırımlara veya cezalara tabi tutulacaktır.
- ii) Akademik çalışmaları sırasında veya işlerinin bir gereği olarak doktora veya yüksek lisans derecesi alan ve aynı zamanda kurum personeli olan bir öğrenci personel olarak kabul edilecektir.

Araştırma Dürüstlüğü

İYTE'nin araştırmada dürüstlük ve doğruluk kültürünü desteklemesi ve geliştirmesi kritik öneme sahiptir.

Bireysel olarak veya gruplar halinde araştırma yapmanın temelleri aşağıdakileri içerir:

Şeffaflık; tanınmış disiplin normları ve standartlarına uygun olarak araştırma boyunca titizliği korumak; prosedür ve sonuçları belgeleme yoluyla kaydetmek; kendi sonuçlarını sınamak; başkalarının katkılarını doğru bir şekilde tanımak ve kabul etmek; araştırma metodolojisi için en katı etik kurallara bağlı kalmak; kariyerinin başındaki araştırmacıların ihtiyaçlarını özellikle dikkate almak; ilgili kılavuz ve kurallara bağlı kalarak çalışma için verileri etkin bir şekilde elde etmek, kullanmak, yönetmek, arşivlemek ve saklamak; araştırma bulgularını ve verileri üniversitenin politikalarına uygun bir şekilde yaymak ve geçerli mesleki uygulama kurallarına, yasal ve düzenleyici gerekliliklere ve bu belgede değinilen ilkeler dışındaki üniversite politikalarına uymak.

Araştırmacılar, kendi akademik kararlarını alma özgürlüğüne sahip olmanın yanı sıra, seçimleri için hesap verme sorumluluğunu da üstlenmelidir. Dolayısıyla, bireyin birincil yükümlülüğü, akran değerlendirmesi de dâhil olmak üzere araştırma etkinliklerinin tüm yönlerinde bu ilkeler doğrultusunda hareket etmelerini sağlamaktır.

Yasal, Düzenleyici ve Etik Çerçevesi

İYTE'de, İYTE için veya İYTE'nin himayesinde yürütülen tüm araştırmalar, yürürlükteki tüm yasal, düzenleyici, etik ve mesleki çerçevelere uygun olmalıdır. Bu ilkeler belgesinin, üniversitenin veya yasaların belirli araştırma türleriyle ilgili olarak dayatabileceği iş performansı ve etik davranışa ilişkin tüm benzersiz gereklilikleri içerdiği varsayılmaktadır.

Fon sağlayan kuruluşlar, bilimsel ve profesyonel dernekler ve diğer ilgili taraflarca belirlenen araştırma etiği standartlarının yanı sıra, hem yerli hem de yabancı yürürlükteki yasalar hakkında sürekli farkındalık sağlamak ve bunlara bağlı kalmak araştırmacıların görevidir.

Araştırmacılar, araştırmaya başlamadan önce kurum içi süreç izinlerini almanın yanı sıra, yürürlükteki tüm yerel yasalara, davranış kurallarına ve standart çalışma prosedürlerine uymalıdır.

İnsan Katılımcılar ve Hayvanlarla Yapılan Araştırmalar

Projeye başlamadan önce İYTE Etik Kurulu'nun izni talep edilmeli ve alınmalıdır. Proje, dışarıdan bir kuruluşu içeriyorsa, etik açıdan uygunluk için benzer bir etik davranış standardı gözetilmelidir. Tıbbi sertifikalı gözetim gerektiren çalışmalarda ve sağlıklı gönüllüler denek olarak kullanılırken katılımcının güvenliğini sağlamak için yerel araştırma kurallarına uyulmalıdır.

Araştırmacılar, insan katılımcılar ve/veya hayvanlar kullanılarak yapılacak her türlü çalışma için İYTE Etik Kurulu'nun onayını almalıdır.

Çalışma Standartları veya Dış Kalite

Bir İYTE araştırmacısı tarafından başka bir kuruluşun tesislerinde araştırma yapıldığında, iş birliğine dayalı çalışma durumlarıyla ilgili dış standartlar geçerli olabilir. Bu koşullar altında, araştırmacılar bu yerel veya düzenleyici şartlara uymalıdır.

Araştırma Liderliği

Araştırmanın yönlendirilmesi ve eğitim de dahil olmak üzere araştırmacı gözetiminin sağlanması bölüm başkanlarının, araştırma direktörlerinin, sorumlu araştırmacıların ve grup liderlerinin sorumluluğundadır.

Herkes için adalet ve saygı ortamı tesis edilmedikçe iyi bir araştırma gerçekleştirilemez. Bölüm, Fakülte ve İYTE bünyesinde böyle bir ortamın sağlanmasından öncelikle, eğer varsa, araştırma grubu içindeki

toplantıyı düzenleyen kişi veya grup lideri sorumludur.² Grup liderleri güvenli, şeffaf ve iş birliğine dayalı bir çalışma ortamının oluşturulmasını ve sürdürülmesini yürütür. Bu, özellikle iş yeri tacizi, zorbalık ve araştırma ilkelerinin ihlaliyle ilgili olanlar gibi durumlarda üyelerin endişelerini dile getirebilecekleri prosedürler hakkında şeffaf olmayı içerir.

Bölüm başkanları, araştırma direktörleri ve sorumlu araştırmacılar da dahil olmak üzere araştırmacıları denetleme sorumluluğu olan herkes, kariyerinin başındaki araştırmacıların ve lisansüstü öğrencilerin bu ilkelere uymalarını sağlamak konusunda uygun yönetim, rehberlik ve eğitim almalarını sağlayacak önleyici tedbirler almalıdır.

Veri Yönetimi

Bir çalışma etkinliği sırasında toplanan tüm bilgiler araştırma verisi olarak kabul edilir. Bu, işlenmemiş verileri, incelenmiş verileri ve araştırma sırasında ortaya çıkan ve daha sonra başka bir formata dönüştürülen veya silinen ses ve video kayıtları gibi verileri içerir. Veriler; elektronik ve yazılı belgeler, ses kayıtları veya araştırmayla ilgili çıktılar gibi birçok farklı formatta olabilir.

Araştırma veri yönetimi, projenin başlangıcında veri yönetimi için bir plan oluşturulmasından, araştırma verilerinin arşivlenmesine ve gerektiğinde kullanılabilir hale getirilmesine kadar, araştırmaya dair veri yönetiminin tüm yönlerini kapsar. Araştırma veri yönetiminin ihmal edilmesi, gizlilik ihlalleri veya rapor edilen veri tutarsızlıkları gibi önemli araştırma hatalarına yol açabilir. Bu nedenle İYTE, veri yönetimini iyi araştırma uygulamalarının vazgeçilmez bir unsuru olarak görmektedir.

Yayınlanma potansiyeli olan çalışmalardan elde edilen tüm veriler, araştırmanın finanse edilip edilmediğine bakılmaksızın, İYTE Araştırma Veri Yönetimi Politikası'na tabiidir. Araştırmacıların, Bilgi Güvenliği Politikasının bilincinde olmaları ve buna bağlı kalmaları zorunludur. İlgili kılavuzlarda belirtildiği üzere, güvenlik açısından hassas malzemelerin kullanıldığı araştırmalar için kayıt gereklidir.

Araştırma Direktörlüğü, İYTE adına veri paylaşım anlaşmalarını imzalama, yasal olarak bağlayıcı sözleşmeleri veya verilerin işlenmesiyle ilgili güvenceleri sağlama konusunda sorumludur. Araştırmacılar, en iyi hareket şekli konusunda tavsiye almak için Araştırma Direktörlüğü'ne danışmalıdır.

Araştırma Sonuçları ve Yayınlar

Tüm yayınlarda ve araştırma çıktılarında, araştırmanın ve araştırma bulgularının doğru ve etik bir şekilde bildirilmesi gerekir.

Aynı veri veya çalışma kullanılarak üretilen başka bir yayınla önemli benzerlikler paylaşan bir yayın, diğer yayını uygun şekilde alıntılanmalıdır.

² Bu ilkeler, ilgili idari birimlerin tüm düzeylerini araştırma kurumları veya gruplar olarak görür; yani bölümler, fakülteler veya üniversiteyi bir bütün olarak ele alır.

Bir araştırmacı, aynı malzemeyi birden fazla yayıncıya eşzamanlı olarak göndermemelidir.

İYTE, araştırmacıları yayınlarını ve araştırma çıktılarını kamunun ve diğer araştırmacıları İYTE'nin politikalarına (İYTE Açık Erişim Politikası) uygun olarak paylaşmaya teşvik eder.

Bir araştırma tezine erişim belirli durumlarda kısıtlanabilir. (Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Açık Erişime Sunulması Hakkında Yönerge)

Telif/Müelliflik

Yayınlarda (ve mümkün olduğunca diğer araştırma çıktılarında), ilgili çalışmaya önemli katkı sağlayan tüm katılımcılar belirtilmelidir.

İlgili araştırmadan kaynaklanan bir çıktının müellifi olarak dâhil edilme imkânı, çalışmanın en azından bir kısmının tasarlanmasına, yürütülmesine veya yorumlanmasına önemli ölçüde katkıda bulunan herkese tanınmalıdır. Müelliflerin isimleri, kurumsal konumlarına göre değil, ilgili disiplinin kurallarına ve müelliflerin bireysel katkılarına göre düzenlenmelidir.

İlgili araştırmadan oluşturulan bir çıktının, araştırmanın kavramsallaşmasına, yürütülmesine veya yorumlanmasına önemli ölçüde katkıda bulunmayan herhangi bir kişiyi listelememesi gerekir, ancak böyle kişiler varsa bu kişiler usulüne uygun olarak tanınabilir.

Yukarıda belirtilen kriterleri yerine getirmenin yanı sıra, bir müellif ayrıca, önemli katkıda buldukları bir araştırmanın sonucu olan bir yayında, araştırma personeli, araştırma öğrencileri ve teknik ve destek personelinin çabalarının da tanınıyor olmasını sağlamalıdır. Müellifler araştırmanın fon sağlayıcılarının uygun şekilde tanınmasını sağlamaktan da sorumludur.

ıkar atışmalarının Ortaya Konması ve Ele Alınması

Para veya diğer kişisel motivasyonların mesleki muhakeme ve dürüstlüğü zayıflattığı veya zayıflatıyor gibi görüldüğü durumlar, çıkar atışması olarak adlandırılır. Bu durumlar, para, kişinin kendisi veya ailesi için sağladığı kazançlar, kişilerarası bağlantılar, kurumsal ve mesleki görevler, kariyer ilerlemesi veya iş anlaşmaları ile ilgili olabilir. ıkar atışmaları aynı zamanda zaman ve kaynakların nasıl kullanıldığıyla da ilgilidir; bir araştırmacının katılımı ve üretkenliği kişisel çıkarlar veya çalışma dışı etkinlikler nedeniyle zarar gördüğünde çatışmalar ortaya çıkabilir. Özellikle üçüncü taraflarla araştırma yapmak veya bilgi alışverişinde bulunmak, çıkar çatışmalarına veya çıkar atışması olarak görünen durumlara neden olabilir.

Bu gibi durumlarda araştırmacıların dürüstlikle hareket etmeleri beklenir. Tüm araştırmacıların bu türden çatışmalara yol açabilecek her türlü eylemi tespit edip ortaya koyması ve bu çatışmaların uygun şekilde kontrol edildiğinden veya önlenildiğinden emin olması zorunludur.

Araştırma veya bilgi paylaşımına ilişkin bir çatışmanın veya olası bir çatışmanın açıklanması, çatışma tespit edilir edilmez yapılmalıdır. Her şeyden önce, araştırmacının yöneticisi veya benzeri bir kişi bilgilendirilmeli ve konunun ele alınmasına ilişkin bir çözüm bulunmalıdır. Uygun eylem gerçekleşmezse, konu İYTE'nin itiraz ve şikâyet mekanizmaları ve prosedürlerine göre ele alınmalıdır.

Satın Alma ve Harcamalar

Fonlar, Araştırma Direktörlüğü'nün belirleyip İYTE Mali Yönetmelikleri'nde kayıt altına aldığı kurallara ve çalışma için yapılan hibe veya sözleşmelere uygun olarak kullanılmalıdır.

Fon Başvuruları

Fon başvurularının doğruluğundan emin olmak sorumlu araştırmacıların sorumluluğundadır. İYTE adına sözleşme yapmak veya yasal olarak bağlayıcı anlaşmalar yapmak araştırmacıların yetki çerçevesinde değildir. Bir fon başvurusu yapmadan önce sorumlu araştırmacılar, raporlama görevleri ve diğer gereklilikler de dahil olmak üzere araştırma fonunun tüm şartlarından haberdar olduklarından emin olmalıdır.

Bir araştırmacı, önemli derecede aynı olan bir çalışmayı birden fazla fon sağlayıcıya gönderirken, başvuru sırasında fon sağlayıcıyı bu durumdan haberdar etmelidir. Belirli kaynaklardan araştırma için para talep edip etmemeye veya para kabul edip etmemeye karar verirken, zaman zaman yasal ve etik kaygılar gündeme gelebilir. Bir şirketle veya bir kişiyle yapılan işbirliği anlaşmaları da benzer şekilde düşünmeyi gerektirebilir. Dış kaynaklardan para talep ederken veya diğer organizasyonlarla çalışırken, her çalışanın çıkarları ile üniversitenin çıkarları ve statüsü korunmalı, üniversiteye danışılması ve rehberlik alınması gerekiyorsa yapılmalıdır.

Araştırmacı Öğrenci Finansmanı

Danışmanlar ve baş araştırmacılar, fon sağlayıcı ile öğrencinin tezini bitirme kapasitesi arasında herhangi bir çıkar çatışması olmadığından emin olmalıdır.

Fikri Mülkiyet Hakları

Akademisyenler, çalışmalarından kaynaklanan ekonomik değeri olabilecek her türlü fikri mülkiyetin bilincinde olmalı ve bunları korumak için gerekli önlemleri almalıdır. İYTE, kurumunun, çalışanlarının ve toplumun yararına olacak şekilde fikri mülkiyetinin büyümesini ve kullanımını desteklemek için mümkün olan her yasal önlemi almayı amaçlar. Fikri mülkiyet hakkı ve çalışmalarından elde edilecek kaynaklara ilişkin bilgiler içeren İYTE Fikri Mülkiyet Politikası ve İYTE Fikri Mülkiyet Ticarileştirme Politikası, öğrenciler ve danışmanları da dahil olmak üzere araştırmacılar tarafından bilinmelidir.

Ticari Kuruluşlar Dahil Dış Organlarla Etkileşim

Araştırma bulgularını olumlu etkilere dönüştürmek için genellikle hem ticari hem de ticari olmayan diğer kuruluşlar ve kişilerle ilişki kurmak gerekir. Araştırmacılar, kendi çıkarlarını ve İYTE'nin itibarını göz önünde bulundurmanın yanı sıra, bu üçüncü tarafların özelliklerinin ve hedeflerinin de farkında olmalıdır.

İYTE ile diğer taraflar arasındaki her iş sözleşmesi ve mutabakatı, gereklerine ve ilkelerine göre müzakere edilir. Bu nedenle, katılımcı araştırma anlaşmalarıyla ilgili bir dizi önemli bileşeni içerir; bunlar, bu tartışmalara katı bir duruş yerine bir başlangıç noktası olarak hizmet eder. Bu rolü desteklemek için araştırmacıların Araştırma Direktörlüğü ile iş birliği yapması gerekir. İstenen bir sözleşmenin temel öğeleri şunlardır:

- i) Sonuçların korunmasına veya fon sağlayıcının önce resmi raporu yayınlamasına izin vermek için çalışma sonuçlarını minimum zaman (ihbar süreleri ve harcanan toplam süre ile ilgili olarak) kısıtlamasıyla yayınlama olanağı.
- ii) Diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak sahada daha fazla çalışma yürütme kapasitesi.
- iii) Bilgilerin zaman kısıtlaması ile karşılıklı gizliliği.
- iv) Çalışmanın sonuçları veya uygulamaları hakkında garanti verilmemesi.

Üniversite geçmişine ait fikri mülkiyetin kullanımı ilaveten olup her iki durumda da koşullara ve müzakerelere bağlıdır. Farklı ekonomik sektörlerin fikri mülkiyeti yönetmek için kaçınılmaz olarak farklı yöntemlere sahip olacağı ve fikri mülkiyet türünün finansman düzeyi ve etki potansiyeli gibi faktörlere bağlı olacağı kabul edilir.

Haksızlık İddiaları veya Şikayetlerle İlgili

İYTE'nin İyi Araştırma Uygulama İlkeleri'nin herhangi bir şekilde ihlal edilmesi veya araştırmanın önerilmesi, yürütülmesi, raporlanması, tercüme edilmesi veya uygulanması için, akademik ve araştırma topluluklarında yaygın olarak kabul edilen normlardan önemli ölçüde sapan herhangi bir eylem, araştırmanın suistimali anlamına gelir. Bunlarla sınırlı olmamak üzere şunları içerir:

- i) Uydurma, verilerin veya çalışmanın diğer bileşenlerinin uydurularak üretilmesini içerir.
- ii) Sahtecilik, uygun olmayan veri ve/veya onamın değiştirilmesi ve/veya seçilmesini içerir.
- iii) Verilerin yanlış temsil edilmesi, bağlantıların, ilgi alanlarının, katılımın, kimlik bilgilerinin, deneyimin ve yayın geçmişinin gizlenmesi.
- iv) İntihal yani başka bir kişinin fikirlerinin, fikri mülkiyetinin veya çalışmasının (yazılı veya başka bir şekilde) onay veya izin alınmadan kullanılması veya kötüye kullanılması.
- v) Yasal, düzenleyici veya mesleki gereklilikleri veya prosedürleri göz ardı etmek.
- vi) Gerekliğinde amiri veya ilgili tarafları mevcut veya muhtemel çıkar çatışmalarından haberdar etmemek.
- vii) Belirlenmiş protokolleri göz ardı etmek, görevleri yerine getirirken insanlara, araştırma hayvanlarına veya çevreye haksız risk ya da zararın önlenmesi için makul önlemleri almamak.
- viii) Veri koruma yasalarının herhangi bir şekilde ihlal edilmesi, çalışma boyunca toplanan kişiler veya kuruluşlar hakkındaki gizli veya ayrıcalıklı verilerin uygun şekilde yönetilmesiyle ilgili görevlerin yerine getirilmesinde yerleşik protokollerin ihlali veya dikkatsizlik.

- ix) Yayınlar, araştırma teklifleri, bulgular veya diğer prosedürler için yapılan akran hakem değerlendirmesi (veya benzer) sürecinde uygunsuz davranış.
- x) Başka bir kişinin çalışmayla/araştırmayla bağlantılı mülkiyetinin kasten tahrip edilmesi veya ortadan kaldırılması.
- xi) İyi Araştırma Uygulama İlkeleri ihlallerinin uygunsuz şekilde ele alınması.
- xii) Araştırma için dış fonların verildiği koşullar; etik, muhasebe, sağlık ve güvenlikle ilgili olanlar gibi üniversitenin araştırmaya ilişkin politika ve prosedürleri veya araştırmacının yürütülmesine ilişkin diğer yasal veya ahlaki gereklilikleri kasıtlı olarak göz ardı etme.

Verilerin yorumlanması veya değerlendirilmesine ilişkin uzman görüşlerinde kasıtsız olarak yapılan hatalar veya tutarsızlıklar araştırmada suistimal olarak değerlendirilmez.

Araştırmacının suistimal edildiğine dair makul şüpheleri olduğunda, personel ve öğrenciler bunu bildirmekle yükümlüdür. İYTE, araştırma suistimali veya akademik, bilimsel sahtekarlıkla ilgili iddiaları veya şikâyetleri değerlendirecek ve bunlara yanıt verecektir.

Kötü niyetli olduğu kanıtlanan şikâyetler disiplin uygulamaları sonucunda cezalandırılır.

Araştırmacılar, çalışmalarını resmi bir iç inceleme prosedürüne sunmak istiyorlarsa (yayınlanmış çalışmanın geri çekilmesi veya benzer olması durumlarında) Araştırmada Suistimal İddialarının Soruşturulması Prosedürü'nü başlatmalıdır.